

Nynäshamns Naturskyddsföreningen
c/o Anna Evans (Ordförande)
Väggarövägen 51
148 91 Ösmo
Mob. 070 061 93 21

27 september 2022
nynashamn@naturskyddsforeningen.se
Domstolens målnummer M 2544-22

Nynäshamns Naturskyddsförening (NNF) står fast vid våra synpunkter angående Värmevärden i Nynäshamn AB (VVNAB), ansökan om tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid kraftvärmeverket i Nynäshamn. NNF anser att Värmevärden i Nynäshamn AB ej ska ges tillstånd att förbränna plast och oljeförorenad jord. Alternativa, mer kretsloppanpassade lösningar, bör prioriteras.

Som svar till VVNAB:s anförande 2022-08-30 vill vi lägga till följande:

Rättegångsfel

VVNAB noterar att NNF inte har ifrågasatt det överklagade avgörandets förenlighet med 22 kap. 25 b § miljöbalken och att detta anges i Mark- och miljööverdomstolens föreläggande 2022-06-16 att fråga har uppkommit om rättegångsfel i detta avseende. NNF har inte fått denna information. Vi informerades 2022-06-16 endast att Mark-och miljö-överdomstolen gav prövningstillstånd.

Oljeförorenad jord och oljehaltigt avfall

Lågt pH anges av VVNAB som förhinder för biologisk sanering av den oljeförorenade jorden. VVNAB har inte angivit jordens pH-värde. Normalt brukar pH inte innebära ett problem vid biologisk behandling eftersom de flesta jordarter naturligt ligger i pH-spannet 6-8 . Ett pH kan vara så lågt som 5 och den biologiska nerbrytningen kan ändå fungera (Mohee och Mudhoo 2012¹, Speight och Arjoon 2012²). Om jorden skulle uppvisa ett för lågt pH kan man höja pH värdet med tillsättning av exempelvis kalk.

Försiktighetprincipen bör tillämpas vid omhändertagandet av den oljeförorenade jorden och oljehaltiga avfallet om det visar sig att biologisk sanering inte är möjlig. Att förflytta de förorenade massorna från Nynas AB till VVNAB kan innebära svårigheter och risker vid hantering. Ökad spridning och exponering av föroreningar till mark, luft och vattendrag kan

¹ Mohee, R. och Mudhoo, A. 2012. Bioremediation and Sustainability: Research and Application. New Jersey: John Wiley & Sons

² Speight, J. G. och Arjoon, K. K. 2012. Energy and environment: Bioremediation of petroleum and petroleum products. New Jersey: John Wiley & Sons

Filnamn: NNF svar VVNAB M2544-22 sept 22 Final

förekomma och orsaka större risker för människors hälsa och miljön än om de förorenade massorna förblir på plats.

VVNAB påstår att om massorna förbränns vid VVNAB:s kraftvärmeverk i Nynäshamn så undviks långa transporter. Det anges inte vart och varför den förorenade jorden ska transporteras och därför kan inte den relativa miljöpåverkan av transporterna och alternativ behandling gentemot förbränning fastställas.

Plast

Vi gläds över att VVNAB, liksom NNF, anser att det ger en klimatnytta att materialåtervinna plast jämfört med att energiåtervinna den och att VVNAB inte avser att energiåtervinna plast som kan materialåtervinnas. Vi ifrågasätter dock att detta kan säkerställas, särskilt då plast av blandad kvalitet importeras i stora mängder till Sverige och redan har visat sig leda till oklara utsläppsnivåer av bl.a. dioxiner. I tider då priserna på biobränslen ökar snabbt kan förbränning av plast ses som en billig energiråvara men tyvärr medföra icke önskvärda konsekvenser för människors hälsa och för miljön.

Enligt Naturvårdsverket 2022³ går plastavfall främst till förbränning. Mycket av denna plast kan även idag återvinnas men av olika anledningar görs det inte. Det är därför högst troligt att om VVNAB ges tillstånd att energiåtervinna plast kommer plast förbrännas som skulle kunna materialåtervinnas.

Att ge tillstånd till förbränning av plast kan också motverka utvecklingen av och investering i önskvärd materialåtervinning då i dagsläget förbränning är det enklaste och billigaste sättet att bli av med plasten.

Vidare, enligt Naturvårdsverket 2022, finns plast med bland de prioriterade strömmar som lyfts fram i strategin för en cirkulär ekonomi i Sverige. Det finns också en handlingsplan för plast, som presenterar hur man vill arbeta för att nå en hållbar plastanvändning. Detta innebär att en utökad plastförbränningskapacitet kan bli överflödigt inom kort. Som exempel kan nämnas att EU har som mål att alla plastförpackningar är återanvändbara eller återvinnbara på ett kostnadseffektivt sätt till 2030⁴. Detta innebär att mängden plast som inte kan materialåtervinnas kommer att minska snabbt på kortare tid än den 10-åriga igångsättnings tid Mark-och miljödomstolen bestämt.

Det krävs mycket starka skäl till att inte återvinna plast med argumentet att föroreningar inte går att få bort på annat sätt än via förbränning. Om så ändå är fallet måste det fastställas att förbränningstemperaturen är tillräcklig för denna process och att föroreningarna omvandlas till hanterbara ämnen som fastnar i rökgasreningen.

³ <https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/8800/978-91-620-8887-3.pdf>

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/MEMO_18_6

Filnamn: NNF svar VVNAB M2544-22 sept 22 Final

NNF anser inte att markbehov för deponering är ett problem. Enligt Naturvårdsverket 2022 sattes totalt 665 100 ton plast på Svenska marknaden år 2019. VVNAB hävdar att 1,1 miljoner ton plast energiåtervinnas årligen. Detta innebär att Sverige importerar stora mängder plast eftersom nästan två gånger så mycket plast förbränns än som sätts på marknaden. Om denna import skulle upphöra och en större del av plasten som sätts på marknaden skulle återvinnas, så skulle årliga behovet av deponering och då markbehov säkerligen halveras. Dessutom skulle det vara möjligt att nästan åstadkomma noll markbehov genom att deponera plasten i bergrum tills man har utvecklat bättre metoder för hantering. Med denna möjlighet och effekten av handlingsplanen för plast, så anser vi att det totala deponeringsbehovet blir mycket mindre än vad VVNAB föreslår.

Utsläpp

VVNAB skulle öka sina utsläpp avsevärt med denna förbränningspanna. En del av avfallet innehåller relativt höga halter av hälsofarliga metaller som kvicksilver, kadmium m.m. En del av föroreningarna kommer att tas om hand genom den avancerade rökgasreningen som man har vid VVNAB:s anläggning, men den rest som bildas måste dock deponeras.

Slutligen

Vi står fast vid åsikten att tillstånd till förbränning av denna typ inte bör ges då tillstånd skulle innebära icke önskvärd miljö- och klimatpåverkan. Förbränningen innebär nästan en fördubbling av VVNAB:s koldioxidutsläpp och ökar Nynäshamns totala klimatpåverkan. Det är en utveckling åt fel håll. Klimatpåverkan av VVNAB kommer att ligga på motsvarande nivå som kommunens samlade trafikutsläpp (omkring 28 000 ton år 2018). För att uppnå klimatmålen verkar Nynäshamn för att utsläpp från trafiken ska minska, men dessa åtgärder kommer helt vägas upp av avfallsförbränningen.

Om Nynäshamn som kommun ska kunna bidra till att Sverige uppfyller klimatavtalen krävs nedskärningar av utsläpp. VVNAB bistår med samhällstjänster i form av värme och el som de fortsatt kan bistå med genom att investera i sol, vind och andra former utav förnybar energi som inte har samma miljö- och klimatpåverkan som avfallsförbränning.

Vi anser vidare att den miljömässigt positiva imagen kring VVNAB dras ner av förbrännings idén. VVNAB:s ansökan om tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid kraftvärmeverket i Nynäshamn är ett stort steg tillbaka för Nynäshamns miljöarbete och bör ej få tillstånd.

Anna Evans

På uppdrag från styrelsen, Nynäshamns Naturskyddsföreningen